

İnceleme Makalesi

Müzik araştırmaları türlerine bir yenilik: müzik performans makalesi

Hasan Said Tortop¹

Antalya, Türkiye

Makale Bilgisi	Öz
Geliş: 21 Mart 2024 Kabul: 25 Haziran 2024 Online Yayın: 30 Haziran 2024 Anahtar Kelimeler Müzik Müzik araştırmaları türü Müzik performans makalesi 2822-3195 / © 2024 TM Genç Bilge Yayıncılık tarafından yayınlanmakta olup, açık erişim, CC BY-NC-ND lisansına sahiptir. 	Müzik araştırmacılarının hem performansta hem de akademik yazmadaki iki yönlü güçlüklerinin kolaylaştırılması bu alandaki akademik ürünlerin de artmasını sağlayacaktır. Bu çalışmada, ilk defa Uluslararası Rast Müzik Kongresi'nde ele alınan ve tarafımdan çerçevesi çizilen Müzik Performans Makale'sinin tanımı, gerekliliği, önemi, bölümleri ve yazımı ile ilgili dikkat edilecek hususlar ele alınmıştır. Bu makale türünün inceleme türü makaleden ayrıştırılması onun farklılığını ve özgünlüğünü sağlayacaktır. Bu açıdan makalenin ve yapılan performansın özgün yönü ve etkililiği gibi yönlerine yönelik araştırmacının kanıt getirmesi gereklidir. Bu makale türünün gelişmesi için müzik araştırmacılarının verdiği ürünlerin dikkatle incelenmesi ve önerilerinin dikkate alınması önemlidir.

Makaleye atıf için

Tortop, H.S. (2024). Müzik araştırmaları türlerine bir yenilik: müzik performans makalesi. *Türk Müziği*, 4(2), 167-172. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12592618>

Giriş

Müzik araştırmalarının gelişmesi, bu alandaki araştırmacıların araştırma yöntemleri bilgisinin artması ile yöntemleri konusunda bilgi düzeyleri ve yeterlikleri ile ilgilidir. Bunun yanında müzik disiplininin birçok disiplinle iç içe yapısı onu farklı disiplinlerin araştırma yöntemlerini de kullanımına itmektedir. Örneğin müzik sosyolojisi alanı sosyoloji disiplininin araştırma yöntemlerini kullanır. Kullanılan araştırma yöntemi ile-analiz yöntemi birbirinden farklı olup, herhangi bir nesnenin araştırmanın inceleme alanı olması yapılan analizin aynı zamanda araştırmanın yöntemi olmasını da sağlayabilir. Müziğin sosyal bilimlerin ve doğa bilimlerinin de inceleme kapsamında olması, analizin epistemolojik bilgi üretme yöntemi olarak kullanımı olmasını sağladığı kadar aynı zamanda sentezin yöntem olarak kullanımı sağlar. Bu durumu sosyal bilimlerde müzik alanında ortaya çıkan yeteneğin, ekolün, okulun betimlenmesinde analizini yaptığımız gibi bir modellemeyi ortaya koyarken de senteze başvururuz. Müzik araştırmacılarının birçok ülkede benzer şekildeki yüksek öğretim politikalarına göre hem icracı hem de araştırmacı olması onların çift yönlü performans göstermeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu durumun zorluğunu ve bu yüzden makale yazma konusundaki ölçütlerle, müzik araştırma makalelerine yönelik ölçütleri belirttim (Tortop, 2023).

¹ Doç. Dr., Editör, Antalya, Türkiye. E-mail: hasansaidfen@gmail.com ORCID: 0000-0002-0899-4033

Türkiye’de müzik araştırmacılarının bilimsel faaliyetlerinde yayın yeri

Türkiye’de akademik yükselmeye “Doçent” unvanının alınmasına yönelik ayrı bir kurum olan Üniversiteler Arası Kurum (ÜAK) kriterler belirlemektedir (ÜAK, 2024). Bununla ilgili çok yakın bir zamanda bir değişiklik yapılmıştır. Bu durum araştırma makalelerinin yayınlanmasındaki akademik dergilerin indeksleri üzerinden yapılmaktadır. Bilhassa uluslararası düzeydeki iki indeksin (Web of Science ve Scopus) ağırlığı artırılmıştır. Bu indekslerin akademik dergileri kabul kriterleri; editöryal organizasyonun sağlamlığı, yazarların ülkelere göre dağılımı, makalelerin atıf alma durumları gibi kriterler yer almaktadır. Bunun yanında ulusal indeks kriterlerinden olan TR Dizin’in bilhassa akademik dergilerdeki teknik konular, etik hassasiyetler gibi kriterlere dikkat ettiği görülmektedir (TR Dizin, 2024). Türkiye’de ÜAK’ın doçentlik ile ilgili bu düzenlemesinin yanında üniversitelerin de kendi atama ve yükselme kriterleri bulunmaktadır. Bu kriterler üniversitelerin kendi senatoları tarafından belirlenmektedir. Tüm bu düzenlemeler, müzik araştırmacısının da akademik faaliyetlerinin nasıl olacağı konusundaki motivasyonunu belirlemektedir.

Akademik yayınlara bakıldığında, bildiri, tez, makale, kitap gibi temel kategoriler bulunmaktadır. Bildirilerin kongre ve sempozyumlarda bilimsel araştırmalarının sunumu şeklinde yapılan faaliyetlerden olduğu bilinmektedir. Bunun yanında makaleler, bildirilere göre biraz daha önemli akademik etkinlikler kategorisindedirler.

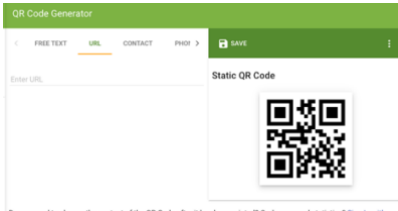
Müzik Performans Makalesi Hazırlama Kılavuzu

Rast Müzikoloji Dergisi, “rast” kavramını da ismine ekleyen müzikoloji alanında bir akademik dergidir. Rast kavramı ile birlikte müzik araştırmalarının sadece Türkiye değil dünyanın her yanından katılımı International Rast Music Congress (IRMC) adıyla kongre platformunda ortaya konması ilk defa 2021 yılında yapılmıştır (IRMC, 2021). Birinci kongremizde bilhassa Azerbaycan’dan katılımın çok olduğu görülmektedir. Türkiye’den katılımın az olması durumu ise dikkatimi çekmiştir. Kongrenin düzenleme kurulundaki görevim ve Türk Müziği dergisindeki görevim dolayısıyla Türkiye’de müzik araştırmalarının yapılmasında bazı sorunların olduğunu fark ettim. Bunun için Türk Müziği Akademisi şeklinde 6 haftalık bir eğitim programı hazırlayarak, müzik araştırmacıları ile buluşturdum. Bu eğitime 80 üzerinde başvuru olmuş ancak 25 kişi katılım sağlamıştır. Bu eğitim sonrasında akademik yazma konusunda kendini geliştiren müzik araştırmacılarının daha fazla ürün vermeye başladığı görülmektedir (TM Akademisi, 2023).

Müzik kongrelerindeki bu tarz konserlerin ancak akademik etkinlik olarak değerlendirildiği çeşitli müzik bilimciler tarafından dile getirilmiştir. Ben de bu icraların akademik bir yayın olması konusunda nasıl bir yol izlenebileceği konusunda biraz düşündüm. II. Uluslararası Rast Müzik Kongresi’nde müzik performans makalesi bildiri özet hazırlama kılavuzunu hazırladım. Bu kılavuz doğrultusunda tam metinlerin hazırlanması ve sunumun yapılmasının gerektiği katılımcılarla paylaşılmıştır. Müzik Performans Makalesi’nin hazırlama kılavuzu Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Müzik Performans Makalesi hazırlama kılavuzu (Web 1)

Abstract Yazma Kılavuzu
Başlık: Başlık tüm performans makalesinde araştırma ve performansı içerecek şekilde yazılmalıdır. Başlığın bilimsel kavramlarla yazılması gerekmektedir. Review türünde ya da köşe yazısının başlığına benzer şekilde yazılmamalıdır. Örnek: ???? ????’nin ???? eserinin performansı (icrası): Performer ???? ??? tarafından performansın analizi (ve yenilikler,) Şeklinde olmasını öneriyoruz, hakemlerimiz başlığın genel felsefesinde uyarlamalar yapabilirler.
Şimdi Başlık yazınız:
Giriş cümlesi: Performansı yapılan eser hakkında güncel performans eğilim ve trendlerine vurgu yapan okuyucuyu <i>abstract</i> okumaya çekebilecek bir giriş yapınız. Örneğin: Bu eserin performansındaki artış, yapılan icra ve performansın gelişimine, değişimine, popülerliğine katkı sunmaktadır. Devam ...
Şimdi giriş cümlesi yazınız (2-3 cümle yazılabilir):
Performansın Analizi: Yapılan performans ile ilgili gerekli müzikal analizler, sunumdaki ve performanstaki detaylar, performansı bir enstrümanla gerçekleştiriyorsanız bu konudaki önemli noktalar, performansa yönelik incelikler, yenilikler gibi yönleri açıklayınız.

Şimdi performansı yapılan eserin analizi ve detaylarını yazınız (7-8 cümle olabilir):
Performansın Yenilik-Orjinallik Yönünün İspatı: Bu bölüm performans hakkında daha önce yapılanlar konusunda sizin uygulamanız ve uygulamanızdaki özgünlük açısından araştırmanız hakkında diğer araştırmacıların kıymete değer bulacağı yöndür. Bu yönün ispatı ile ilgili nitel ve nicel araştırma tekniklerini kullanmanız önemlidir.
Şimdi performansınızın yenilik getiren yönünü ispatlayınız.
Öneriler: Performansın başkaları tarafından gerçekleştirilmesine yönelik önerilerde bulununuz. Elde ettiğiniz bulgular ve sonuçları size iki açıdan öneri sunmanıza olanak sağlar. Birincisi ileride hangi araştırmalar yapılabilir. İkincisi, uygulamacılar bu sonuçlarla neler yapabilir.
Şimdi önerilerinizi yazınız (2-3 cümle olabilir):
Performansın Dijital Gösterimi: Performansa Yönelik Youtube Videosunun-Publicly olarak başka sosyal medya ortamlarına yüklenen videonun QR kodunun ve ilgili linkin QR Kod üzerine gömülerek (insert edilerek) eklenmesi aşağıdaki yönergelere göre yapılmalıdır. https://www.the-qrcode-generator.com/ URL seçip youtube linkini ekleyebilirsiniz. Not: bu QR kod üretici sitelerin bazen free durumdaki hizmeti sonlandırma ihtimallerine karşın örneğin youtube logosunu Yukarıdaki logo'nun üzerine gelip ters tıklayarak "insert" seçip youtube url'sini de ekleyiniz. Lütfen: Performansınız uygun bir süresi olmasına dikkat ediniz. Kongredeki izlenmesi için 10 dakika ve üzerinde kritiğinin yapıldığı tartışma için de 5 dakika ayrılacağını, her bir oturum için 4 katılımcı ve 60 dakika süre alınacağını dikkate almanız önerilir. Şimdi performansın dijital gösterimini yapınız

3. Uluslararası Rast Müzik Kongresi web sitesinde yayınladığımız müzik performans makalesi özet hazırlama şablonu aynı zamanda bu yeni makale türünün ana hatlarını da vermektedir. Şimdi Müzik Performans Makalesi'nin temel bileşenlerinin neler olması konusunu inceleyelim.

Müzik Performans Makalesinin Bölümleri

Müzik performans makalesinin bir araştırma makalesi formatında olması için inceleme makalesinden farklı bölümlere de sahip olması gerekir. Bu makale türü için önereceğim başlıklar, Giriş (önem, amaç gibi alt başlıklar olabilir), Müzik Performansının Analizi, Performansın Yenilik ve Orijinallik Yönü, Müzik Performansı Hakkında Öneriler, Performansın Dijital Gösterimi, Bilgilendirme gibi temel bölümleri içermelidir.

Giriş

Bu bölüm diğer araştırma makalelerinde olduğu gibi makale için dikkatin çekildiği giriş cümlesinin olduğu, makalenin öneminin ve amacının bahsedildiği bölümdür.

Müzik Performansının Analizi

Müzik araştırmacısının icra edeceği eserle ilgili müzikal özellikleri içeren bilgileri bu başlık altında vermesi gerekmektedir. Makalenin bu bölümü şunları içerebilir; eserle ilgili tüm bilgiler, eserin müzikal analizleri.

Performansın Yenilik veya Orijinallik Yönü

Bu bölüm performans makalesini bir inceleme makalesinden ayıran, onu bir araştırma makalesi değerine ulaştıran yönüdür. Burada araştırmacının yaptığı performansın diğerlerinden farklı olan, onu etkili kılan özelliklerini göstermesi ve kanıta dayalı olarak bunu müzik araştırmacılarına ikna etmesini sağlayıcı tezlerini sunmayı gerçekleştirir. Bunu yaparken de bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel ve nitel araştırma yöntemlerini kullanır. Performans makalesi yazarı, bu bölümde örneğin yaptığı performansın ilgi çekici olduğu iddiasını oluşturacağı Youtube kanalındaki paylaşım sayıları, izlenme sayı ve süreleri gibi değişkenlerle istatistiksel olarak gösterebilir. Performansı hakkında bu alandaki bazı uzmanların görüşlerini alarak onları sunabilir. Bu bölüm performans makalesinin, performans hakkındaki özgünlük, yaratıcı yön gibi özellikleri hakkındaki bilimsel verileri sunduğu bölümdür.

Müzik Performansı Hakkında Öneriler

Bu bölüm eserle ilgili çalışma yapacak kişiler için önerilerin sunulduğu bölümdür.

Performansın Dijital Gösterimi

Yazar bu kısmı oluştururken Tablo 1’de olduğu gibi Youtube gibi video platformlarını kullanmalı, bu platformlarla ilgili QR kod oluşturarak makale içinde okuyucuya görsel ve kullanım açısından kolaylık sağlamalıdır.

Bilgilendirme

Bu kısımda yazar ilgili kişi ve kurumlara teşekkür edebilir. Performans ile ilgili veri toplama esnasında gerekli etik kurul izinlerini paylaşabilir.

Kaynaklar

Bu bölümde yararlandığı kaynakları APA stiline göre belirtir.

Sonuç

Müzik araştırmalarının müzik kültürü açısından çok zengin olan Türkiye’de ve Türk dili konuşulan ülkelerde artması Türk Müziği’nin amaçları arasında da yer almaktadır. Bunun sağlanması için bu zengin kültürün müzikal ürünlerinin araştırma konuları haline gelmesi ve bilimsel tartışmaların üzerinde yapılmasıdır. Müzik araştırmacılarının iki yönden yüksek performans gösterme zorunluluğu, performanslar için çok fazla emek harcarlarken bunların bilimsel bir araştırmaya da konu olması gerekmektedir. Bu durum hem yapılan performansın hangi açılardan iyi bir performans olduğunu, hem de ne yönlerden ayrılarak performansı yapan kişinin özgün bir emeği olduğunu gösterebilecektir. Bu makale, Müzik Performans Makale’si için genel çerçevenin çizilmesine çerçeve oluşturmuştur. Bununla ilgili IRMC’deki hazırlama kılavuzu da makale içine alınarak üzerinde tartışılmıştır. IRMC’de bu kılavuza göre sunulan bir bildirinin tam metni ise Journal for the Interdisciplinary Art and Education (JIAE) dergisinde yayınlanmıştır (Kesendere, 2024).

Fotoğraf 1. Müzik performans makalesinin yayınlanan ilk örneği: Improvisation of blues rock with electro-fretted violin ([Web 2](#))

Müzik Performans Makalesi'ne örnek olan bu makalede, yukarıda belirttiğimiz çerçevede bazı eksikler ve fazlalıklar olabilir. Bu noktada hem kılavuzda hem de bu makalede çizilen çerçevenin müzik araştırmacıları için yol gösterici olmasını hedefledim. Araştırmacıların bilhassa performansın orijinalliği bölümündeki kanıt göstermeler konusunu çok fazla önemsemeleri, makalenin araştırma makalesi türüne girmesi açısından önemlidir.

Yazar Özgeçmişi

Doç.Dr. **Hasan Said Tortop**, Manisa Celal Bayar Üniversitesi (CBÜ) Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünü 1998 yılında bitirdi. Aynı yıl fen bilgisi öğretmeni olarak MEB'de göreve başladı. CBÜ'de Fen Eğitimi alanında yüksek lisansını 2001'de bitirdi. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde Fizik (fizik eğitimi) doktorasını 2010 yılında bitirdi. Öğretmenliğinin son üç yılında üstün zekalı çocuklarının eğitim gördüğü Bilim ve Sanat Merkezi'nde çalıştı. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜ) Eğitim Fakültesi'ne 2011 yılında atandı. BEÜ'de üstün zekalı çocuklar için merkez kurdu, eğitim programı geliştirdi, akademik dergi kurdu, editörlüğünü yaptı. Fen eğitimi alanında 2014 yılında doçent oldu. Genç Bilge Yayıncılık'ı 2015 yılında kurdu. İstanbul Aydın Üniversitesi'nde özel eğitim bölümüne 2017 yılında atandı. İstanbul Esenyurt Üniversitesi'nde çocuk gelişimi bölümüne 2020 yılında atandı. AÖF Felsefe lisansını 2020 yılında bitirdi. Trakya Üniversitesi'nde 2023 Ekim ayında Engelli Çalışmaları (Özel eğitim) alanında ikinci doktorasını bitirdi. Halen üniversitelerde misafir öğretim üyesi olarak ders vermekte ve akademik dergilerde yürütücü editörlük yapmaktadır. Çalışma alanları; fen eğitimi, üstün zekalıları eğitimi, yetenek eğitimi ve özel eğitim şeklindedir. E-mail: hasansaidfen@gmail.com ORCID: 0000-0002-0899-4033

Google Akademik: <https://scholar.google.com/citations?user=MqAQWXsAAAAJ&hl=tr>

Academiaedu: <https://independent.academia.edu/HTORTOP>

ResearchGate: <https://www.researchgate.net/profile/Hasan-Tortop-2>

Kaynaklar

- International Rast Music Congress (IRMC), (2021). <https://rastmusiccongress.org/>
- Kesendere, Y. (2024). Improvisation of blues rock with electro-fretted violin. *Journal for the Interdisciplinary Art and Education*, 5(1), 113-119. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10866757>
- TM, Akademisi (2023). TM Akademisi Eğitimi. <https://turkmuzigidergisi.com/index.php/tm/muzikakademi>
- Tortop, H. S. (2023). Türkiye'de müzik makalelerinin yazımında kalite ölçütlerinin belirlenmesi ve öneriler. *Türk Müziği*, 3(4), 499-506.
- TR Dizin (2024). TR Dizin başvuru ve değerlendirme süreçleri. <https://trdizin.gov.tr/kriterler/>
- Üniversiteler Arası Kurul (ÜAK), (2024). Doçentlik başvuru şartları. <https://www.uak.gov.tr/docentlik>

Web siteleri

Web 1. <https://rastmusiccongress.org/>

Web 2. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jiae/issue/82753/1402888>

An innovation in genres of music studies: music performance article

Abstract

Easing the two-way difficulties of music researchers in both performance and academic writing will also increase academic products in this field. In this study, the definition, necessity, importance, sections and points to be considered regarding the writing of the Music Performance Article, which was discussed for the first time at the International Rast Music Congress and whose framework was drawn by me, are discussed. Separating this article type from the review type article will ensure its difference and originality. In this respect, the researcher must provide evidence regarding aspects such as the originality and effectiveness of the article and the performance. In order to develop this type of article, it is important to carefully examine the products provided by music researchers and take their suggestions into consideration.

Keywords: Music, music studies genre, music performance article